groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Samen aan de slag!

Hoe kunnen gemeenten samenwerken met vrijwilligers aan een Basiskwaliteit Natuur?

Frank Velthuizen en Gitty Korsuize

Bijeenkomst ‘BKN in het landelijk gebied’

28 oktober 2026

28-10-2026

In deze workshop

- Groene Bondgenoten
- Hoe wil jij aan de slag met BKN?
- Welke tips heb jij voor anderen?
- Tips voor samenwerken met vrijwilligers aan BKN

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

28-10-2026

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Wie zijn de Groene Bondgenoten?

Groene Bondgenoten

Doel is dat vrijwilligers elkaar vaker vinden en **samenwerken** en daarmee hun impact op de **Basiskwaliteit Natuur** in hun eigen omgeving vergroten.

Groene Bondgenoten is een samenwerking van Vogelbescherming Nederland, LandschappenNL, de Natuur- en Milieufederaties, IVN Natuureducatie, SoortenNL en de KNNV. Het project is mede mogelijk gemaakt door de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij.

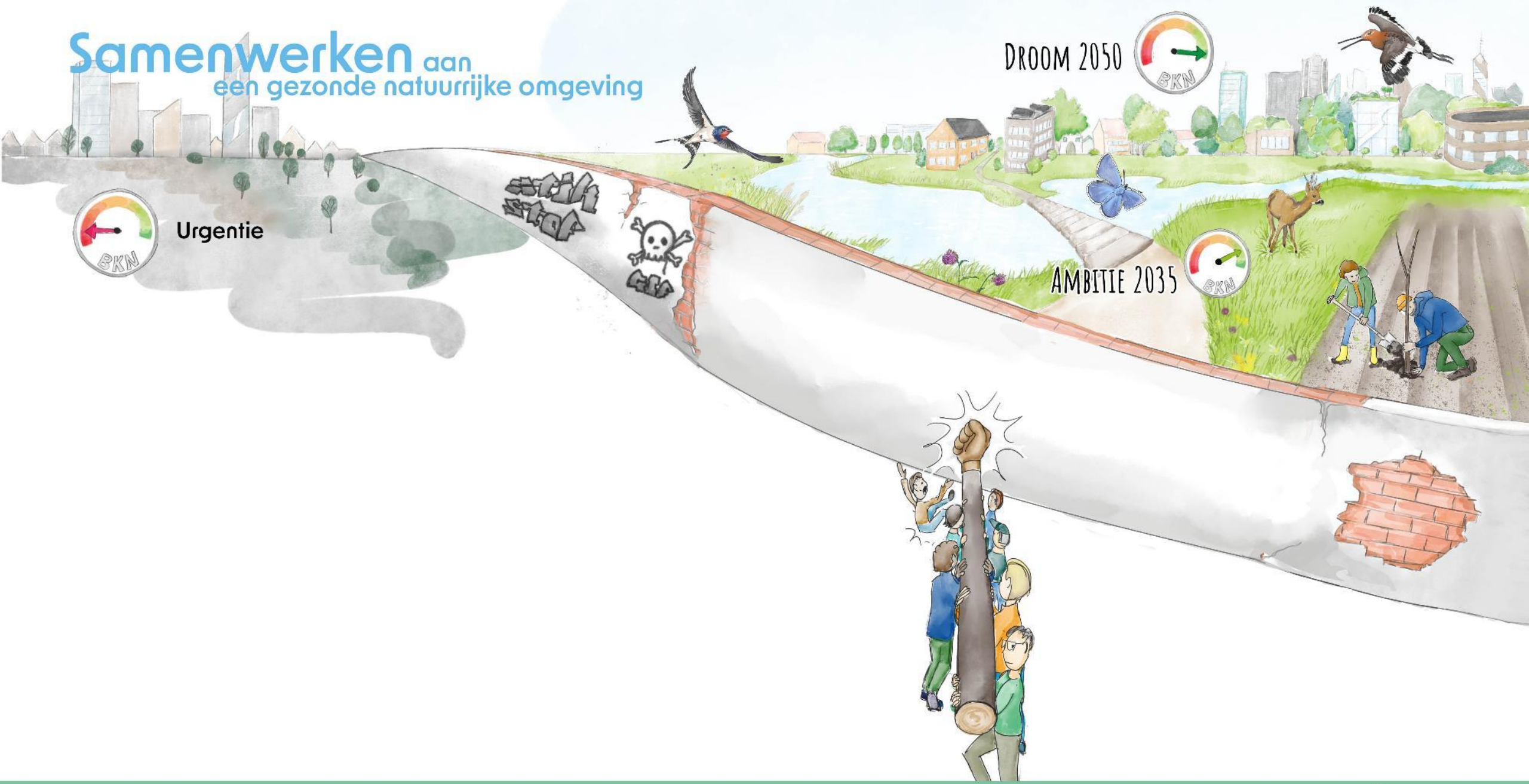
Samenwerken aan een gezonde natuurrijke omgeving

Droom 2050

Droom 2050 In heel Nederland is de natuur weer springlevend, omdat iedereen weet dat we niet zonder natuur kunnen voor onze (mentale én fysieke) gezondheid, water en voedsel. Een landelijk gebied vol gekwinkeleer van boerenlandvogels. Een stad met bermen, straten, parken, daken en tuinen vol bloemen, gonzend van de insecten. Florerende natuurgebieden waar flora en fauna weer in balans zijn.

Samenwerken aan een gezonde natuurrijke omgeving

groene bondgenoten
kennis • contacten • lokale impact

Samenwerken aan een gezonde natuurrijke omgeving

Urgentie

Droom 2050

Ambitie 2035

Maatschappelijke doorbraak

Dat de meerderheid van de Nederlanders verontwaardigd is over verlies van biodiversiteit, en de noodzaak voelt voor een betere Basiskwaliteit Natuur en zelf bereid is daarvoor stappen te zetten.

GROENE BONDSGENOTEN TELLEN, HERSTELLEN, VERTELLEN EN BELLEN

groene bondgenoten

Samenwerken aan een gezonde natuurrijke omgeving

Urgentie

Droom 2050

Ambitie 2035

Maatschappelijke doorbraak

Dat de meerderheid van de Nederlanders verontwaardigd is over verlies van biodiversiteit, en de noodzaak voelt voor een betere Basiskwaliteit Natuur en zelf bereid is daarvoor stappen te zetten.

Politieke doorbraak

Dat in alle ruimtelijk beleid Basiskwaliteit Natuur de minimale norm is.

groene bondgenoten

Samenwerken aan een gezonde natuurrijke omgeving

Urgentie

Droom 2050

Ambitie 2035

Maatschappelijke doorbraak

Dat de meerderheid van de Nederlanders verontwaardigd is over verlies van biodiversiteit, en de noodzaak voelt voor een betere Basiskwaliteit Natuur en zelf bereid is daarvoor stappen te zetten.

Politieke doorbraak

Dat in alle ruimtelijk beleid Basiskwaliteit Natuur de minimale norm is.

Sectorale doorbraak

Dat (agrarische) ondernemers in stad en land Basiskwaliteit Natuur omarmen en natuurinclusief zijn in hun bedrijfsvoering.

GROENE BONDGENOTEN TELLEN, HERSTELLEN, VERTELLEN EN BELLEN

GEMEENTE, WIJ KUNNEN DIT BETER

YEP!

BUURT GROEN

Wij wonen liever NATUURINCLUSIEVER

We bouwen aan een landelijke dekkende sterke zwerm van groene vrijwilligers die we ondersteunen met:

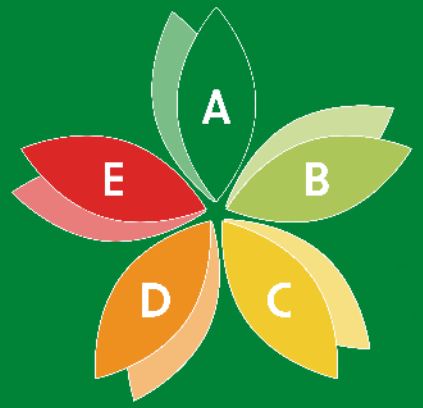
BKN kennisplatform **Ontmoeting en uitwisseling** **Bewegingsopbouw**

groene bondgenoten
kennis • contacten • lokale impact

Burgertoolbox Basiskwaliteit Natuur

Toolbox Groene Bondgenoten

Van theorie naar de praktijk

Bewustwording – docu's

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Teller, Herstellers, Vertellers en Bellers!
Al 300 groepen werken samen aan herstel van lokale Basiskwaliteit Natuur

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Burgerwetenschap

In actie met soorten, landschap, bodem en water voor Basiskwaliteit Natuur

In beeld brengen van BKN

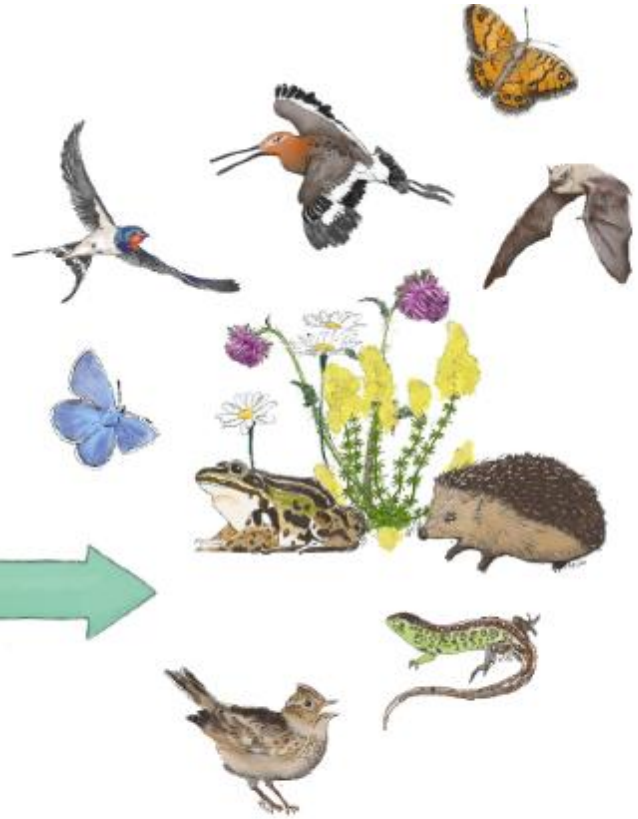
Meet je Landschap

earthwatch

Bodem en water burgerwetenschap

Condities

Algemene Soorten

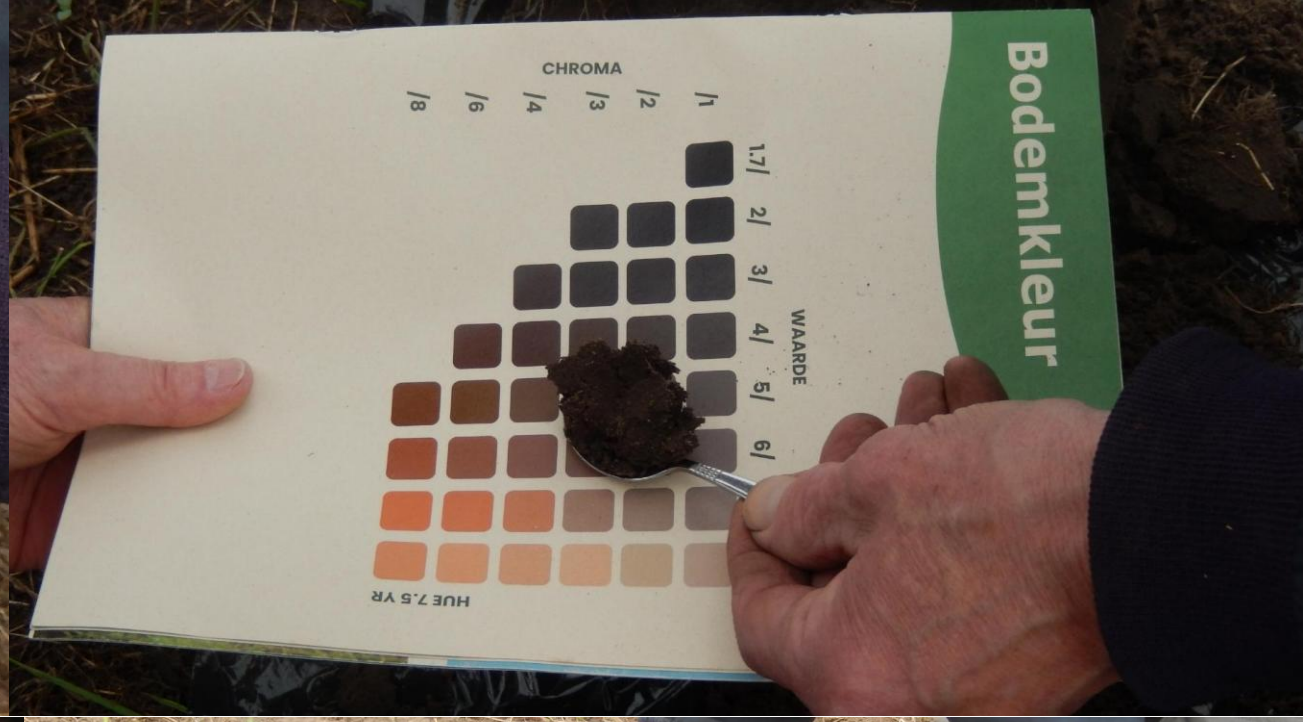
De condities:
Burgerwetenschap op zoek naar kwaliteit van water en bodem

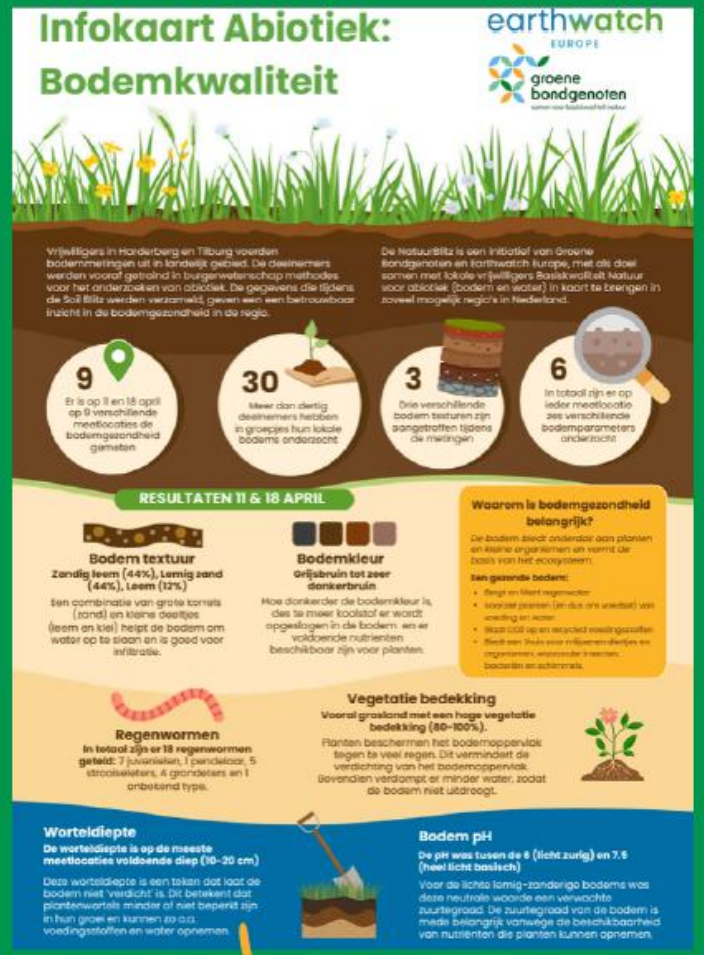

Bodemkleur
CHROMA
/1
/2
/3
/4
/6
/8
WAARDE
1.7/
2/
3/
4/
5/
6/
HUE 7.5 YR

MACHEREY-NAGEL
pH-Fix 4.5–10.0 PT

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Bodemkwaliteit infokaart

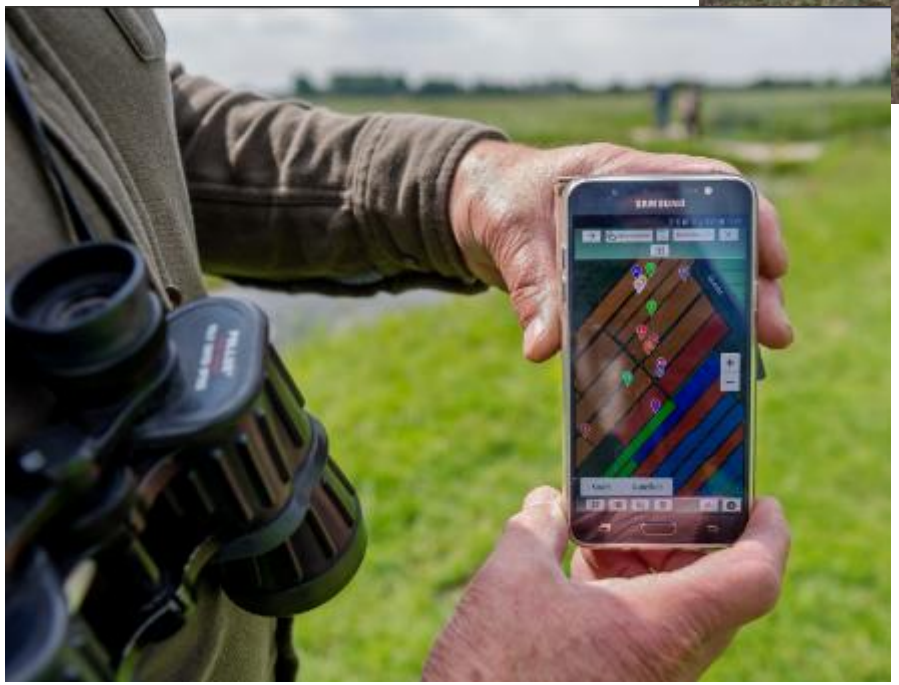

Toelichting resultaten

Uitleg verband landschappen, soorten en gezonde bodems

Samenvatting metingen & bodem parameters

Nieuwe tool in ontwikkeling:

Van meten naar beoordelen en handelingsperspectief (2027)

SoortenKijker

Thermometer voor Basiskwaliteit Natuur

De jarenlange inzet van tellers en monitoring vrijwilligers zorgt ervoor dat de SoortenKijker andere vrijwilligers inzicht geeft over algemene soorten in hun eigen omgeving.

Meetsoorten Basiskwaliteit Natuur

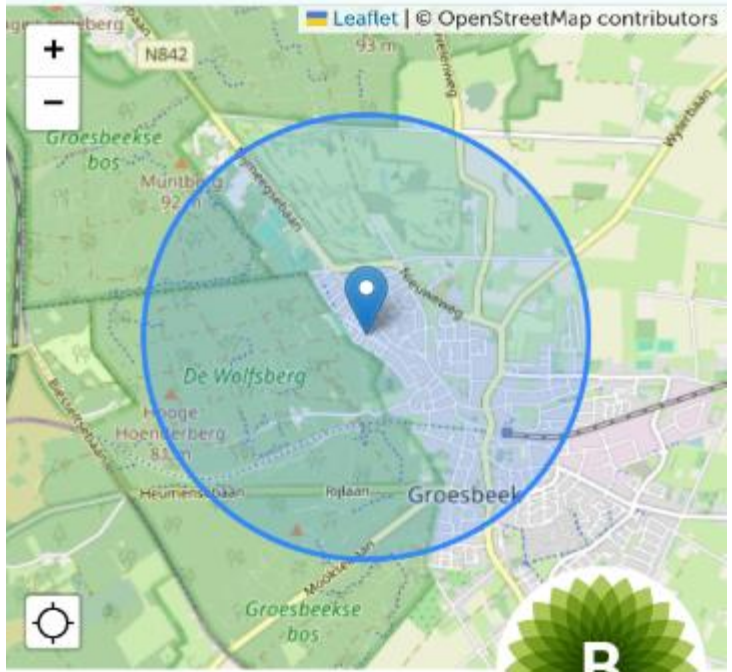
SoortenNL heeft een rapport opgesteld dat zich richt op het bepalen van Basiskwaliteit Natuur aan de hand van een praktisch hanteerbare set soorten, onderverdeeld in soortgroepen.

Door het kiezen van een set aan ‘indicatorsoorten’ per landschapstype, kan met behulp van een beperkt aantal soorten een beeld van de kwaliteit van de lokale natuur worden gekregen.

11:42

groenebondgenoten.nl

B

Landschap Dorpen hoge zandgronden
Peildatum 2025-09-17

SoortenKijker Basiskwaliteit Natuur

De SoortenKijker Basiskwaliteit Natuur (BKN) geeft een indruk van de kwaliteit van de natuur op de locatie, door in een straal van 1,5 km te bepalen hoeveel van de soorten die in dit landschapstype te verwachten zijn ook daadwerkelijk het afgelopen jaar zijn doorgegeven. Voor planten,

Groene Bondgenoten voor Basiskwaliteit Natuur

11:44

groenebondgenoten.nl

B

Landschap Dorpen hoge zandgronden
Peildatum 2025-09-17

Achtergrondinformatie

Het label is gebaseerd op een analyse van 242 soorten uit 14 verschillende soortgroepen.

160 soorten die zijn waargenomen

82 soorten die niet zijn waargenomen

Is de monitoring niet volledig? Ga naar Waarneming.nl of werk samen met tellersgroepen in jouw omgeving om waarnemingen toe te voegen.

Groene Bondgenoten voor Basiskwaliteit Natuur

groene bondgenoten
kennis • contacten • lokale impact

11:45

B

Landschap Dorpen hoge zandgronden
Peildatum 2025-09-17

Soortgroep	Soorten	#wrn	
Amfibieën	4/6	22	C
Bijen	17/21	118	A
Dagvlinders	13/15	204	A
Epifytische korstmossen	27/34	78	B
Libellen	3/4	38	B
Nachtvlinders	3/19	15	E
Paddenstoelen	6/10	489	C
Sprinkhanen en krekels	5/16	30	D
Vaatplanten	25/30	362	A
Vissen	0/9	0	
Vogels: Broedvogels	40/55	386	B
Vogels: Wintervogels	37/52	248	B
Zoogdieren: Landzoogdieren	7/9	20	B
Zoogdieren: Vleermuizen	0/4	0	

Natuurscore B

De zoekperiode is standaard 1 jaar, maar voor de soortgroepen *Epifytische korstmossen, Paddenstoelen en Vaatplanten* is deze 5 jaar.

Groene Bondgenoten voor Basiskwaliteit Natuur

KPN 07:20

D

Landschap Rivierengebied
Peildatum 2025-05-05

Soortgroep	Soorten	#wrn	
Amfibieën	2/7	2	E
Bijen	5/15	6	D
Dagvlinders	2/4	16	D
Epifytische korstmossen	0/18	3	E
Libellen	1/6	5	
Nachtvlinders	0/15	1	
Paddenstoelen	0/11	0	
Reptielen	0/1	0	
Sprinkhanen en krekels	2/11	5	E
Vaatplanten	29/42	255	C
Vissen	0/12	1	
Vogels: Broedvogels	37/61	141	C
Vogels: Wintervogels	37/61	130	C
Zoogdieren: Landzoogdieren	2/11	3	E
Zoogdieren: Vleermuizen	0/6	0	

Natuurscore D

De zoekperiode is standaard 1 jaar, maar voor de soortgroepen *Epifytische korstmossen, Paddenstoelen en Vaatplanten* is deze 5 jaar.

Groene Bondgenoten voor Basiskwaliteit Natuur

groene bondgenoten
kennis • contacten • lokale impact

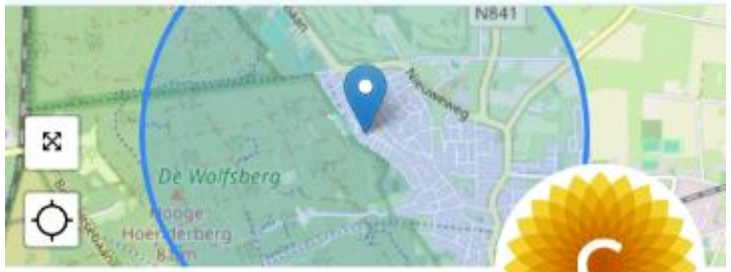

groene bondgenoten
kennis • contacten • lokale impact

KPN 07:13

groenebondgenoten.nl

Landschap Dorpen hoge zandgronden
Peildatum 2025-05-05

Het label is gebaseerd op een analyse van 277 meetsoorten uit 14 verschillende soortgroepen.

144 soorten die zijn waargenomen

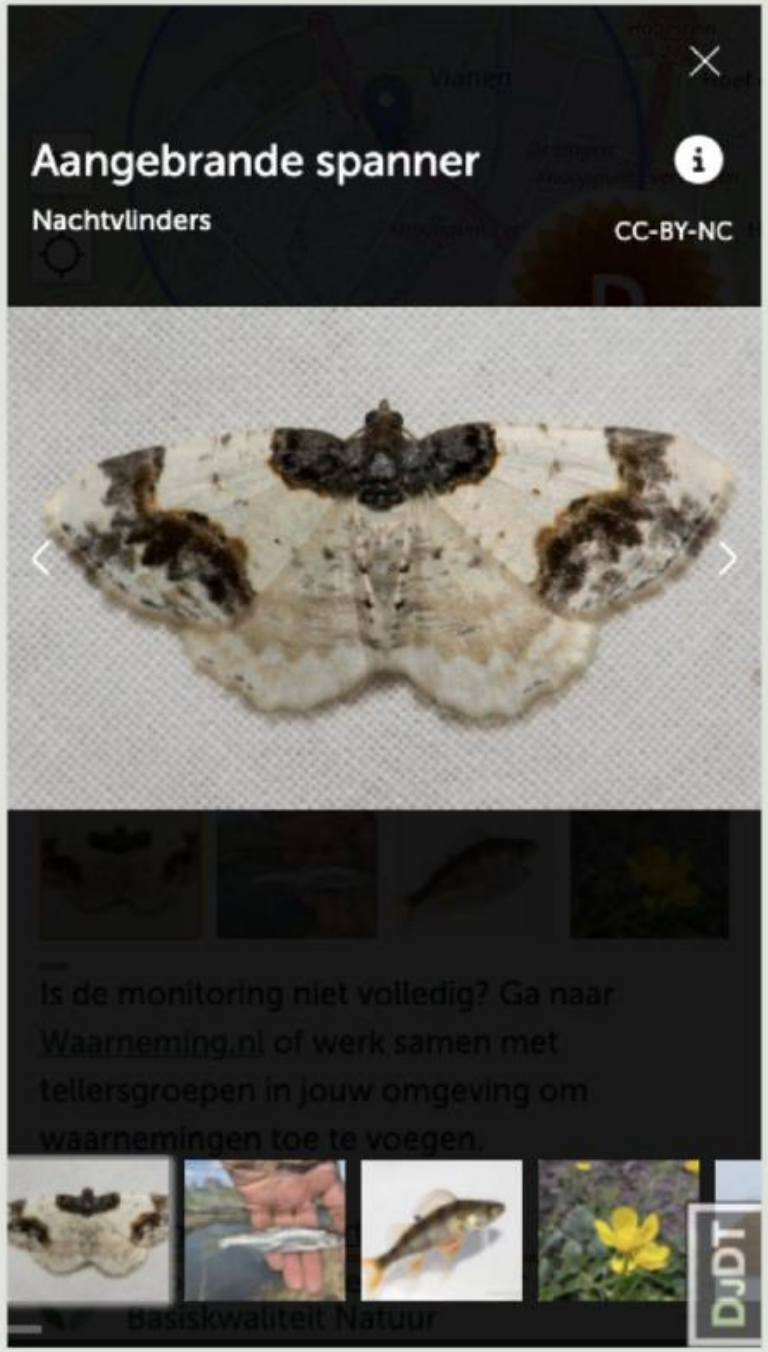
98 soorten die niet zijn waargenomen

Is de monitoring niet volledig? Ga naar Waarneming.nl of werk samen met tellersgroepen in jouw omgeving om waarnemingen toe te voegen.

Toelichting BKN soortenlabel

Groene Bondgenoten voor Basiskwaliteit Natuur

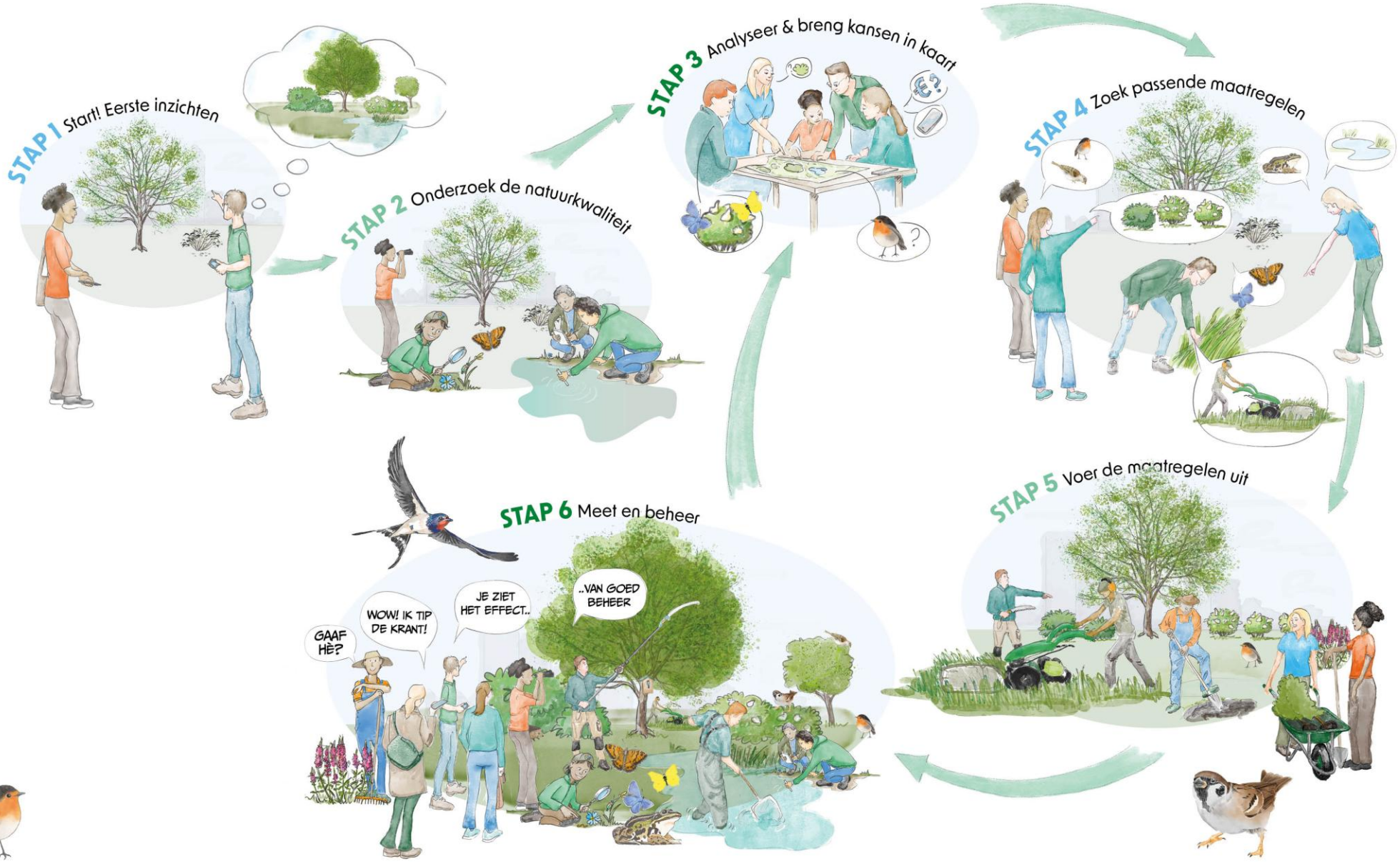

Aan de slag met Basiskwaliteit Natuur

Stappenplan voor vrijwilligers

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Project
BKN Veldlab Land van Ons

Doel Veldlab BKN

Ondersteunen van beheer en monitoring voor het versterken van biodiversiteit op de percelen van Land van Ons.

Met aandacht voor bodem, water, landschapselementen en natuurinclusief beheer.

BKN biedt een maatlat voor het beoordelen van natuurkwaliteit, en geeft vrijwilligers daarmee inzicht in de effecten van de inzet op de percelen.

Praktijktoets voor het Kennistraject BKN

Aanpak Veldlab BKN

Evaluatie van **monitoring & evaluatie** systematiek van Land van Ons

Door te spiegelen aan **BKN methoden** (maatlat condities en monitoring handreiking, inzet BKN tools vrijwilligers)

- Generiek – quick scans beheerplannen en monitoring aanpak
- Verdiepende cases: Biesterhof en Triemen/Zwagermieden (veldbezoek, gesprekken)

Educatiepunt ontwikkelen voor vrijwilligers

28-10-2026

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Waarom samenwerken met vrijwilligers?

Waarom wil je als gemeente samenwerken met vrijwilligers?

- Grootgrondbezitter
- Motivering reeds actieve vrijwilligers
- Meer slagkracht
- Meer draagvlak
- Lokaal eigenaarschap
- Experts eigen leefomgeving
- Vrijwilligers houden een gemeente scherp
- Politieke urgentie
- Vele handen maken licht werk

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Waar kan je als gemeente het best mee starten?

Ofwel:

- Een BKN-conditie waar (gemeentelijk) budget en tijd voor is
- Een (gebieds-) project waar budget en participatie-tijd voor is
- Een onderwerp waar politieke urgentie op zit
- Sluit aan op wat vrijwilligers al aan het doen zijn
- Sluit aan op wat de vrijwilligers graag willen leren of waar ze mee aan de slag willen (mits je dit (financieel en in tijd) kan ondersteunen)

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Wat voorbeelden van BKN met vrijwilligers in het landelijk gebied

- Inventariseren van landschapselementen (hagen, houtwallen, poelen, etc) – provincie Drenthe
- Beoordeling van de bodemkwaliteit met vrijwilligers – Bio Blitz in Tilburg en Hardenberg
- Sluit aan op wat vrijwilligers al aan het doen zijn
- Sluit aan op wat de vrijwilligers graag willen leren of waar ze mee aan de slag willen (mits je dit (financieel en in tijd) kan ondersteunen)

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

En nu: zelf aan de slag!

Wat jouw doel?

1. Pak papier erbij
2. Formuleer je eigen BKN-doel
3. Schrijf op: welke partners heb je nodig om hier te komen?

5 minuten

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Help elkaar verder

1. Zoek je provincie-genoten
2. Vul aan: hoe kan je die beoogde partners bereiken?
3. Vul aan: wie mist er nog in het lijstje van je provincie-genoten (het liefst met mailadres)?
4. Heb je nog tips: fondsen/lokaal bedrijf wat kan helpen/regionale krant of tv zender/ valkuil

15 minuten

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

28-10-2026

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Do’s en don’ts voor een goede samenwerking

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

DON'T

Start geen samenwerking met vrijwilligers als jouw gemeente geen ambitie en budget heeft om de condities van BKN te verbeteren.

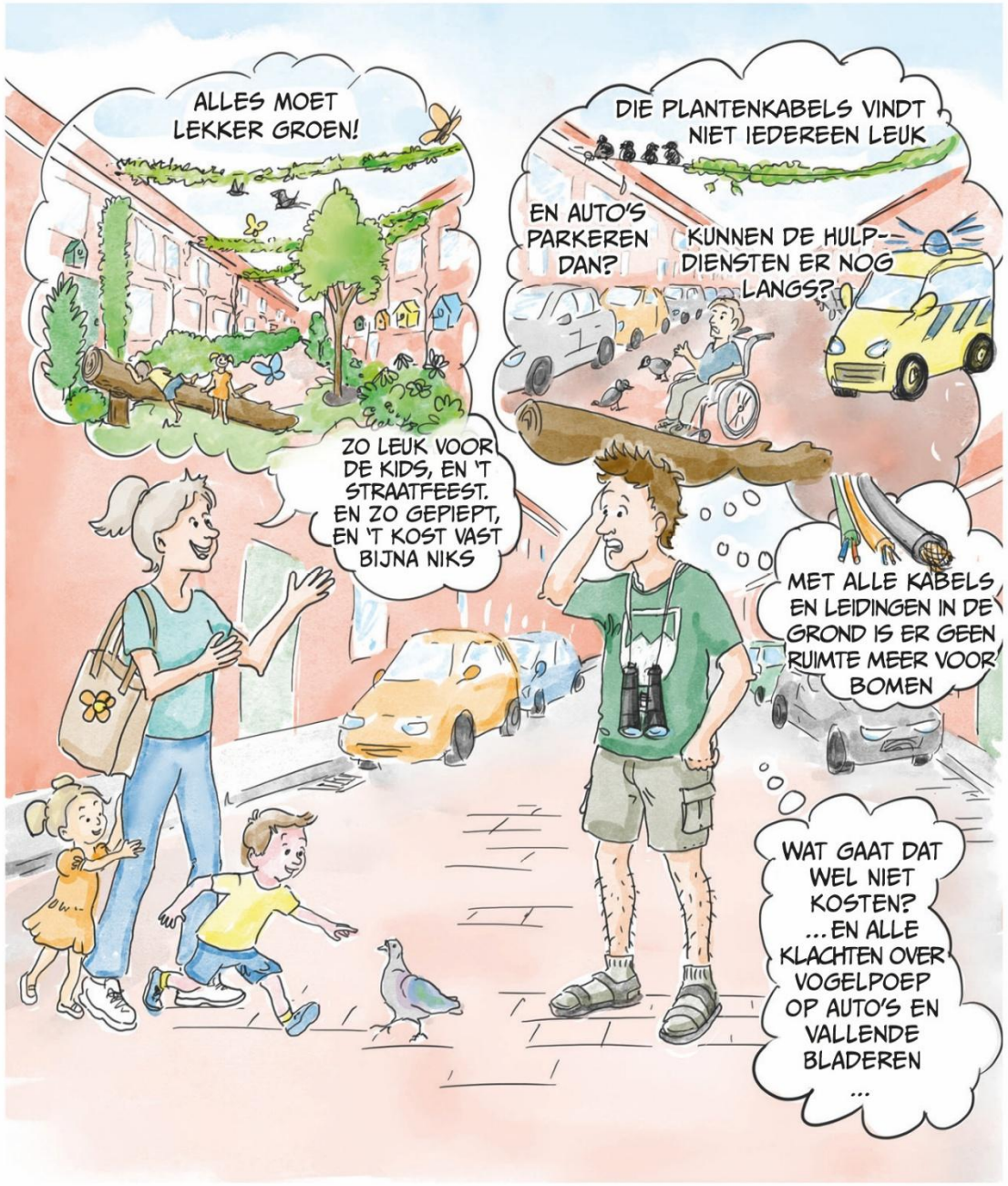
groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Heeft jouw gemeente BKN ambities?

' HAD MIJN GEMEENTE MAAR MEER AMBITIES VOOR ECOLOGISCH BEHEER'

28-10-2026

DO
Doe aan verwachtingsmanagement

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Wek niet teveel verwachtingen

'LEUK DIE WILDE GROENE IDEEËN, VAN BUURTBEWONERS, MAAR DIE KUNNEN WE NOOIT WAARMAKEN'

Top 10 tips

1. Doe mee en leer ze kennen
2. Wees open en eerlijk (verwachtingsmanagement)
3. Het is geven en nemen
4. Vrijwillig, niet vrijblijvend (geef het goede voorbeeld)
5. Faciliteer (help ze op weg, biedt een ruimte)
6. Vrijwilligers zijn deskundig
7. Ga aan de slag (start snel, al is het klein)
8. Maak het gezellig (koekjes, borrel, leuke activiteit)
9. Toon je waardering
10. Wees inclusief

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

DO:
Leg contact en ga op samenwerkingsavontuur!

EVEN LATER..

UREN LATER..

'HÉ WAT EEN LEUKE VRIJWILLIGERS, ZE WETEN VEEL. SAMEN KUNNEN WE ELKAAR VERSTERKEN'.

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Maak contact !

groene bondgenoten
samen voor basiskwaliteit natuur

Samen voor Basiskwaliteit Natuur

Basiskwaliteit Natuur is het minimale niveau dat onze leefomgeving nodig heeft om gezond te blijven voor mens én natuur. Het is een maatlat, maar vooral een beweging die overheden, inwoners, vrijwilligers en organisaties uitnodigt om samen te werken aan een omgeving waarin algemene planten- en diersoorten weer kunnen floreren. Door te werken aan goede inrichting, beheer en omgevingscondities versterken we zowel de natuur als de kwaliteit van de leefomgeving. Met de gids en tips in deze flyer helpen we gemeenten graag op weg.

Download nu de gratis gids

Zijn er nog vragen?